

Obsah

Předmluva	11
1 Nizozemská filologie (<i>Markéta Kluková, Kateřina Křížová, Wilken Engelbrecht, Benjamin Bossaert</i>)	13
1.1 Vymezení základních pojmů	13
1.2 Geografie nizozemského jazyka	16
1.2.1 Nizozemsko	16
1.2.2 Belgie	17
1.2.3 Zámorí.....	19
1.2.3.1 Karibská část Nizozemského království	19
1.2.3.2 Surinam	20
1.2.3.3 Indonésie	20
1.2.4 Afrikánština	21
1.3 Nizozemština v evropském kontextu	22
1.4 Stručné dějiny nederlandistiky.....	23
1.4.1 Nederlandistika intra muros	23
1.4.1.1 Průkopníci oboru.....	23
1.4.1.2 Budování nizozemštiny jako akademické disciplíny v Nizozemsku	24
1.4.1.3 Budování nizozemštiny jako akademické disciplíny ve Vlámku	26
1.4.1.4 Současné lingvistické školy v Nizozemsku a ve Vlámku.....	28
1.4.2 Nederlandistika extra muros – situace v ČR a SR	30
1.4.2.1 Zakladatel československé nederlandistiky František Kalda.....	30
1.4.2.2 Nederlandistika v Praze.....	31
1.4.2.3 Nederlandistika v Brně.....	33
1.4.2.4 Nederlandistika v Olomouci.....	34
1.4.2.5 Nederlandistika v Bratislavě	36
1.4.2.6 Nederlandistika v Ružomberku.....	38
2 Dějiny nizozemského jazyka (<i>Benjamin Bossaert</i>).....	39
2.1 Vymezení základních pojmů	39
2.2 Nizozemština v rámci indoevropských a germánských jazyků	41
2.2.1 Indoevropské jazyky	41
2.2.2 Germánské jazyky.....	42
2.3 Periodizace dějin nizozemštiny.....	45
2.3.1 Stará nizozemština	45
2.3.2 Střední nizozemština	47
2.3.2.1 Písemné památky ve středonizozemštině	47
2.3.2.2 Jazyková variace střední nizozemštiny.....	48
2.3.2.3 Burgundské období – 15. století.....	49
2.3.3 Nová nizozemština	50

2.3.3.1	Vývoj v 16. století – začátek standardizace	50
2.3.3.2	Zlaté století – 17. století.....	53
2.3.3.3	Vývoj v 18. a 19. století – cesta ke standardizaci	54
2.3.3.4	Vývoj v 18. a 19. století v jižní části Nizozemí – Belgie	56
2.3.4	Současná nizozemština	60
2.3.4.1	Nizozemština ve 20. století	60
2.3.4.2	Budoucnost nizozemského jazyka	62
3	Fonetika a fonologie nizozemského jazyka (<i>Pim van der Horst</i>)	64
3.1	Vymezení základních pojmů	64
3.2	Fonetika	68
3.2.1	Vokály v nizozemštině.....	69
3.2.2	Konsonanty v nizozemštině.....	73
3.2.2.1	Třídění nizozemských konsonantů podle místa artikulace	74
3.2.2.2	Třídění nizozemských konsonantů podle způsobu artikulace.....	75
3.3	Fonologie.....	77
3.3.1	Fonémy, alofony a distinktivní rysy.....	77
3.3.2	Fonologické procesy	79
3.3.3	Suprasegmentální úroveň – slabika, přízvuk a intonace.....	80
4	Morfologie nizozemského jazyka (<i>Markéta Kluková</i>)	86
4.1	Vymezení základních pojmů	86
4.1.1	Morfémy.....	87
4.1.2	Afixy.....	89
4.2	Slovotvorba	90
4.2.1	Derivace	90
4.2.2	Kompozice	93
4.2.3	Konverze	95
4.2.4	Další slovotvorné procesy	95
4.3	Flexe	97
4.3.1	Slovní druhy	98
4.3.1.1	Verba.....	99
4.3.1.2	Substantiva	102
4.3.1.3	Členy.....	103
4.3.1.4	Adjektiva	105
4.3.1.5	Pronomina	107
4.3.1.6	Numeralia.....	110
4.3.1.7	Adverbia	110
4.3.1.8	Prepozice	112
4.3.1.9	Konjunkce	113
4.3.1.10	Interjekce.....	114
5	Syntax nizozemského jazyka (<i>Markéta Kluková</i>)	115
5.1	Vymezení základních pojmů	115
5.2	Konstituenty.....	116
5.2.1	Slovosled ve struktuře konstituentu	118
5.2.2	Testy konstituentů.....	119

5.2.3	Rekurzivita.....	120
5.2.4	Ambiguita	120
5.3	Větné členy.....	122
5.3.1	Predikát	124
5.3.2	Argument.....	125
5.3.2.1	Subjekt	126
5.3.2.2	Objekt	127
5.3.3	Adjunkt.....	128
5.3.3.1	Adverbiale	128
5.3.3.2	Atribut	129
5.3.3.3	Apozice	130
5.3.3.4	Doplňěk.....	130
5.3.4	Vztahy mezi větnými členy.....	130
5.4	Věty	133
5.4.1	Slovosled ve struktuře věty	133
5.4.2	Typy vět	135
5.4.2.1	Věta hlavní	136
5.4.2.2	Věta vedlejší	136
6	Lexikologie a lexikografie nizozemského jazyka (<i>Kateřina Křížová</i>)	138
6.1	Vymezení základních pojmů	138
6.2	Slovo a jeho význam	140
6.2.1	Monosémie a polysémie.....	140
6.2.2	Změny významu.....	140
6.2.3	Tvorba přenesených pojmenování.....	141
6.3	Významové vztahy mezi lexikálními jednotkami.....	142
6.3.1	Polysémie a homonymie	142
6.3.2	Synonymie	143
6.3.3	Antonymie	144
6.3.4	Hyponymie a hyperonymie	145
6.3.5	Holonymie a meronymie	145
6.3.6	Sémantické pole a sémantická síť.....	145
6.4	Dynamika ve slovní zásobě	146
6.5	Rozšiřování slovní zásoby	148
6.5.1	Tvoření nových slov.....	148
6.5.2	Vznik ustálených slovních spojení	148
6.5.3	Přejímání slov a slovních spojení.....	151
6.6	Zpracování slovní zásoby ve slovnících	152
6.6.1	Výkladové slovníky	152
6.6.2	Překladové slovníky	152
6.6.3	Speciální slovníky	153
6.6.4	Makrostruktura a mikrostruktura slovníku	154
6.7	Jazykový korpus a korpusový výzkum	155
6.7.1	Co je jazykový korpus?.....	155
6.7.2	Práce s jazykovým korpusem	155
6.7.3	Typy jazykových korpusů	158

7	Nizozemština v kontaktu s jinými jazyky (<i>Kateřina Křížová</i>)	161
7.1	Vymezení základních pojmů	161
7.2	Vliv jiných jazyků na slovní zásobu nizozemštiny.....	164
7.2.1	Vliv klasických jazyků	164
7.2.2	Vliv románských jazyků.....	165
7.2.2.1	Vliv francouzštiny	165
7.2.2.2	Vliv italštiny	167
7.2.2.3	Vliv španělštiny a portugalštiny	168
7.2.3	Vliv germánských jazyků	169
7.2.3.1	Vliv němčiny.....	169
7.2.3.2	Vliv angličtiny.....	171
7.2.3.3	Vliv jidiš.....	173
7.2.4	Vliv slovanských jazyků	174
7.2.4.1	Vliv ruštiny.....	174
7.2.4.2	Vliv češtiny a polštiny.....	174
7.2.5	Vliv dalších jazyků	175
7.2.5.1	Vliv arabštiny.....	175
7.2.5.2	Vliv japonštiny	176
7.2.5.3	Vliv indonéštiny	176
7.3	Vliv nizozemštiny na slovní zásobu jiných jazyků.....	176
7.3.1	Vliv na germánské jazyky	176
7.3.1.1	Nizozemské výpůjčky v němčině	176
7.3.1.2	Nizozemské výpůjčky v angličtině	177
7.3.1.3	Vliv nizozemštiny na afrikánštinu	178
7.3.2	Vliv na románské jazyky	178
7.3.3	Vliv na slovanské jazyky.....	180
7.3.3.1	Nizozemské výpůjčky v ruštině.....	180
7.3.3.2	Nizozemské výpůjčky v polštině	180
7.3.3.3	Nizozemské výpůjčky v češtině	180
7.3.4	Vliv na další jazyky	182
7.3.4.1	Nizozemské výpůjčky v japonštině	182
7.3.4.2	Nizozemské výpůjčky v indonéštině.....	183
7.3.4.3	Vliv na kreolské jazyky	183
8	Nizozemský jazyk z hlediska sociolingvistiky (<i>Benjamin Bossaert</i>)	184
8.1	Vymezení základních pojmů	184
8.1.1	Globální a lokální trendy – globalizace.....	186
8.1.2	Sociolingvistické otázky současné nizozemské jazykovědy	188
8.2	Spisovný jazyk versus dialekty, sociodialekty, regiolekty a sociolekty	190
8.2.1	Dialekty, sociodialekty a regiolekty	190
8.2.1.1	Holandské dialekty.....	191
8.2.1.2	Brabantské dialekty	192
8.2.1.3	Vlámské a zélandské dialekty	192
8.2.1.4	Saské dialekty.....	192
8.2.1.5	Limburské dialekty.....	193
8.2.2	Sociolekty a kreolizace	194

8.3	Konvergence a divergence v nizozemském jazyce	195
8.3.1	Konvergence v nizozemském jazykovém prostoru	196
8.3.2	Divergentní tendence v současném jazyce	198
8.4	Belgická varianta nizozemštiny	200
8.4.1	Výslovnost.....	200
8.4.2	Gramatika	201
8.4.2.1	Morfologické rozdíly.....	201
8.4.2.2	Syntaktické rozdíly.....	201
8.4.3	Slovní zásoba	202
8.4.4	Mezijazyk	203
8.5	Nizozemské variety a bipolarita	205
9	Lingvistická pragmatika v nizozemštině (<i>Pim van der Horst</i>).....	207
9.1	Vymezení základních pojmů	207
9.2	Základy lingvistické pragmatiky	209
9.2.1	Jakobsonův komunikační model	209
9.2.2	Grice – princip kooperace, konverzační maximy a konverzační implikatura....	211
9.2.3	Austin a Searle – mluvní akty.....	214
9.3	Zdvořilost.....	217
9.4	Oslovení.....	222
9.5	Pragmatické kompetence v mezinárodním kontextu	225
	Shrnutí	227
	Summary in English.....	230
	Resumé in het Nederlands	233
	Bibliografie	236
	Seznam zkratek.....	247
	Medailonky autorů.....	249